

EUROPESE COMMISSIE
DIRECTORAAT-GENERAAL
MILIEU
Uitvoering en Ondersteuning aan lidstaten
Uitvoering milieumaatregelen

Brussel
ENV.E.2/MV/rr/Ares(2021)2103552

Jos Kloppenborg
E-mail: jos.kloppenborg@ziggo.nl

Jan Morren
E-mail: jmorren@xs4all.nl

Op naam van: Kerngroep Ring
Utrecht

Geachte heer Kloppenborg, geachte heer Morren,

Hartelijk dank voor uw e-mail van 14 maart 2021 aan uitvoerend vicevoorzitter van de Europese Commissie Frans Timmermans, namens de Kerngroep Ring Utrecht, over de stikstofberekening voor wegverkeer in Nederland. Uw e-mail is naar mijn eenheid doorgestuurd met het verzoek namens hem te antwoorden.

In uw e-mail stelt u de wijze waarop de stikstofdepositie van nieuwe wegeninfrastructuur wordt berekend aan de orde, en met name datgene wat u beschouwt als rekenruits waarmee zo veel mogelijk wordt gezorgd dat de resultaten van de vereiste berekening van de stikstofdepositie als gevolg van de verlenging van de A27/A12 Ring Utrecht, het project mogelijk maken. U vraagt of vicevoorzitter Timmermans bereid is op Nederlands politiek niveau in te grijpen vanuit het oogpunt van de Europese Green Deal, en de politici te verzoeken om verdere uitbreiding van de snelwegen op te schorten, en eerst te beoordelen wat echt nodig is om Nederland klimaatbestendig te maken en de nog aanwezige natuur te beschermen.

Namens vicevoorzitter Timmermans wil ik u eerst bedanken voor uw belangstelling voor milieubescherming en de strijd tegen klimaatverandering. Beide beleidsterreinen staan centraal in het optreden van de Europese Commissie. De algemene beginselen van het EU-recht verplichten de lidstaten echter ertoe alle nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de op Europees niveau overeengekomen wetgeving doeltreffend wordt uitgevoerd. De verantwoordelijkheid voor de toepassing van het EU-recht ligt immers in de eerste plaats bij de nationale autoriteiten, die het best geplaatst zijn om een specifieke situatie te kunnen onderzoeken, zoals de situatie in kwestie, en zo nodig passende maatregelen kunnen nemen om ervoor te zorgen dat de EU-wetgeving wordt nageleefd.

De Commissie is op de hoogte van de besprekingen die in Nederland plaatsvinden met betrekking tot de geplande werkzaamheden aan snelwegen en de effecten van

stikstofdepositie op beschermde gebieden die hiervoor kwetsbaar zijn, met name sinds de nietigverklaring van het Nederlandse Programma Aanpak Stikstof (PAS) door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 29 mei 2019. De Commissie is ook op de hoogte van een recentere uitspraak van de Nederlandse Raad van State van 21 januari 2021 over de verlenging van de snelweg A15, waarin de Nederlandse autoriteiten wordt verzocht beter toe te lichten hoe de stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden op de snelweg A15 wordt berekend. Voor zover het de Commissie bekend is, hebben de Nederlandse autoriteiten de gevraagde uitleg nog niet aan de Raad van State verstrekt. Daarom is de kwestie van de wijze waarop dergelijke berekeningen voor wegenbouwprojecten worden gemaakt nog steeds in behandeling bij de nationale rechters en is het voor de Commissie niet passend om tussenbeide te komen. In het algemeen kan worden gesteld dat dergelijke berekeningen uiteraard zo moeten worden uitgevoerd dat zij geschikt zijn voor het beoogde doel, oftewel dat de door artikel 6, lid 3, van de habitatrichtlijn vereiste beoordeling zo goed mogelijk kan worden uitgevoerd. In een situatie zoals die in Nederland, waar veel van de beschermde Natura 2000-gebieden nog steeds te kampen hebben met een overmatige stikstofdepositie, met een verder verlies aan biodiversiteit als gevolg, is het uiteraard van het grootste belang dat de verwachte depositie als gevolg van nieuwe wegeninfrastructuur zo nauwkeurig mogelijk wordt berekend.

Het kan voor u nuttig zijn om te weten dat, hoewel de discussie over de berekening van stikstofdepositie en de maatregelen die moeten worden genomen om de naleving van de habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) te waarborgen in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van Nederland is, het de Commissie niet is ontgaan dat het Adviescollege Stikstofproblematiek (of de **commissie-Remkes**), dat na de nietigverklaring van het PAS in 2019 door de Nederlandse autoriteiten is ingesteld, reeds in zijn eerste verslag van 25 september 2019 (“*Niet alles kan*”) op blz. 11 heeft ontraden om ingewikkelde juridische constructies ter vervanging van de PAS te zoeken, en heeft geadviseerd juist naar fundamentele oplossingen te zoeken en zich niet met het gebruik van trucs om de stikstofdepositie te verlagen in te laten (“Het verzinnen van een ‘juridische list’ is, los van de vraag of die er zou zijn, in de ogen van het Adviescollege onacceptabel.”). In de lezing van de Commissie heeft de commissie-Remkes deze opvatting in haar eindrapport van de zomer van 2020 nog eens bevestigd. Het aanpakken van de diepere oorzaken van stikstofdepositie is zeker ook iets waar de Commissie voortdurend bij de Nederlandse autoriteiten op heeft aangedrongen, niet alleen als het om de belangrijkste bron van stikstofdepositie (de landbouw) gaat, maar ook wat het wegverkeer betreft. Het kan nuttig zijn om dit advies van de commissie-Remkes in uw gesprekken met de Nederlandse autoriteiten te benoemen, al dan niet in het kader van een nieuwe rechtszaak die u, zoals aangegeven in uw brief, wilt aangaan tegen het besluit over de verlenging van de A27/A12 Ring Utrecht (het Tracébesluit).

Ik hoop dat deze informatie nuttig voor u is.

Hoogachtend,

E-handtekening

Ion Codescu
Hoofd van de eenheid